

El llenguatge

Del títol al colofó

10/II/1980

La correcció, rigorosa i exigent, d'un text o d'un conjunt de textos que hom destina a l'estampa, ha d'afectar des del títol fins al colofó o el peu d'impremta. No n'hi ha prou d'encarregar a un corrector expert la revisió de l'original i de les proves del cos principal d'una obra —un llibre, un opuscle, etc.—, que pot aparèixer aleshores sense errors ni incorreccions o, si més no, només amb aquells que malgrat tot han aconseguit d'escapar a l'atenció més vigilant i escrupolosa, car tothom pot tenir un moment de distracció i ningú —o gairebé ningú— no és infal·lible, o bé amb aquells que podem atribuir amb raó a la fatalitat —les cèlebres faltes o errates d'impremta. Cal, a més, fer revisar amb el mateix rigor els textos addicionals i complementaris: peus de gravat, notes a peu de pàgina, advertiments de l'editor, etc.

El grau de correcció amb què apareixen actualment les publicacions periòdiques, els llibres i altres textos impresos escrits en català, és molt desigual. Deixant de banda els casos en què les condicions materials de confecció no permeten, verament, el mínim de pulcritud desitjable, en aquells altres en què, versemblantment, no hi ha l'obstacle d'aquestes condicions, al costat de llibres i revistes que atenyen o voregen la impecabilitat, n'hi ha que causen autèntica desolació per la descurança extrema amb què tracten o consideren aquest aspecte del seu contingut. Qui podria convencer els responsables d'aquestes publicacions de com contribueixen, amb la seva indiferència o la seva negligència, al manteniment d'una situació cultural anormal, a l'acceptació d'un semi-analfabetisme col·lectiu que cada cop ens costara més de justificar amb les circumstàncies històriques? Però et que avui volíem posar en relleu és la descurança parçial que sovint observem en opus-

cles, prospectes, catàlegs, programes, etc, de contingut i destinació diversos, que apareixen amb un text principal escrupolosament revisat, però amb lamentables errades en els textos addicionals: notes d'organització, relació de col·laboradors, indicacions pràctiques, etc. Ens acaben de mostrar, per exemple, les incorreccions de llenguatge en uns textos d'aquesta mena continguts en un programa d'una gran institució docent, que causen estupefacció o que fan envermellar i tot. Són incorreccions que es poden fàcilment atribuir a manca de coordinació: hom ha vetllat el text principal i ha encarregat els secundaris a d'altres procediments de composició no sotmesos a la imprescindible vigilància de cap persona prou qualificada. El resultat, però, no per això és menys deporable i desmereix sovint peces tipogràfiques i opuscles bellament editats i il·lustrats en què no s'han escatimat altres mitjans.

Albert Jane